



AİLE EĞİTİMİ BÜLTENİ

● TEMEL EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

● ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ DAİRE BAŞKANLIĞI

● NİSAN 2024



**OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARI
İLE BİLİNÇLİ TEKNOLOJİ KULLANIMI**



OKUL ÖNÇESİ DÖNEM ÇOCUKLARI İLE BİLİNÇLİ TEKNOLOJİ KULLANIMI

Teknolojik araçlar çocukların gelişimini hem olumlu hem de olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu nedenle teknolojinin bilinçli kullanımı çok önemlidir. Teknolojinin çocuk eğitiminde olumlu kullanılması durumunda çocukların el-göz koordinasyonunu geliştirir, somut dönemde olan okul öncesi dönem çocuklarının çeşitli uygulamalar ile günlük hayatında göremeyeceği şeyleri (Gezegenler, dinozorlar, çeşitli online müzeler vb.) görmesini sağlayarak somut öğrenmesini destekler ve ufkunu arttırır. Dijital oyunlar çocukların matematik becerilerini geliştirir, matematiğe karşı olumlu tutuma sahip olmalarını sağlar.

Günümüzde teknoloji araçları genelde eğlence ve oyun amaçlı kullanılmaktadır. Ebeveynlerin teknolojiye yönelik aşırı ilgilerini model alan çocuklar, özellikle teknolojik aletlerden gelen ses ve görüntülerden kolayca etkilenerek vakitlerinin çoğunu bu aletlerle geçirmektedir.

Teknoloji ile erken yaşlardan itibaren çok fazla vakit geçiren çocukların dil ve bilişsel gelişiminde gerileme görülmektedir. Sürekli izleme ya da dijital oyun oynama durumunda olan çocuklarda çevresiyle iletişim kuramama, içe kapanıklık ve kendini düzenleme gibi sosyal duygusal becerilerinde sorunlar ortaya çıkmaktadır.

“

HAYAT
EKRANDAKİNDEN
DAHA
GÜZEL



Çocukların televizyon, tablet, cep telefonu vb. karşısında yemek yemesi çocuğun kendi davranışlarının farkında olma ve davranışını yönetme kabiliyetini olumsuz etkileyerek obezite riski oluşturmaktadır.



Ekran karşısında çok fazla olumsuz uyarana maruz kalan çocuklarda saldırganlık davranışı gözlenmektedir. Teknolojik aletlerin sürekli kullanımı sonucunda eklem ve kas ağrıları, göz ve kalp hastalıkları, stres bozukluğu, omurga hastalıkları gibi pek çok sağlık sorunu ortaya çıkmaktadır.





Sizin ve çocuğunuzun bilinçli teknoloji kullanımı için öneriler:

1. Çocuğunuzun Uygun Yaşta Teknoloji İle Tanıştırın.

Günümüzde çok erken yaşlardan itibaren teknolojik araçların kullanımında aşırılık görülmektedir. İki yaşından önce bebeğinizi görüntülü konuşma dışında teknolojiden uzak tutun ve teknolojiyle tanıştırmayın.



2. Aile İçi İletişimi Güçlendirin.

Çocuklar, aile içi etkileşimin yüksek olduğu ortamlarda teknolojik araçlara ilgi göstermez. Çocuğunuz için öncelikle etkin olabileceği, keşifte bulunabileceği, iletişim kurabileceği ortamlar oluşturun. Çocukların veya ailelerin teknolojik araçlarla çok vakit geçirmesi, çocukların en önemli ihtiyaçları olan sevgiden, sıcak bir sarılmadan ve ilgiden yoksun kalmalarına neden olur. Bu nedenle aile olarak teknolojiden uzak geçireceğiniz alanlar planlayın ve teknolojik araçlara karşı olan ilginizi sınırlayın.

3. Teknolojiyi Gün İçerisinde Sürekli Kullanmayın.

Çocuğunuza yemek yedirirken, çocuğunuzun uyuturken ya da çocuğunuzun davranış kontrolünü sağlarken teknolojiden uzak durun. Teknoloji kullanmak yerine çocuğunuza yediği yemeği tanıtmak, onunla konuşarak bağ kurmak beslenme alışkanlıklarını olumlu yönde geliştirecektir. Uyku vaktinde teknolojiyi kullanmak yerine bir hikâye kitabı okuyarak çocuğunuzun sakınlaştirebilir ve onun uykuya geçişini kolaylaştırabilirsiniz.

4. Teknolojik Aletleri Çocuğunuzla Birlikte Kullanın.

Çocuğunuz teknolojik aletleri kullanırken onun yanında olun, yeni yükleyeceğiniz uygulamaları onunla birlikte keşfedin. Çocuğın karşısına aniden çıkabilecek bildirimleri hemen yönetin. Bu şekilde olası risk durumlarını engelleyebilir ve kontrol edebilirsiniz.

5. Teknolojik Aletlerin Kullanımında Süreye Dikkat Edin.

Aşırı ekran süresi çocuğunuzun fiziksel aktiviteden ve sosyal ilişkilerden uzaklaşmasına sebep olabilir. Bu sebeple ekran süresini kontrol altına alın.

6. Teknolojik Araçların Bakımını Düzenli Aralıklarla Yapın.

Çocuğunuzu tehlikeli durumlar konusunda bilgilendirin. Elektrik kaçaklarına dikkat edin, uzun olan kabloları çocuğın hareket alanından kaldırın. Çocuğunuz için risk olabilecek teknolojik aletlerdeki çatlak, kırık vb. durumları kontrol edin.

7. Teknolojik Aletleri Ortak Alanlarda Kullanın.

Teknolojik aletleri çocuğunuzun odasında değil oturma odası gibi ortak alanlarda bulundurun ve çocuğunuza orada kullanabileceğini açıklayın. Çocuğın teknolojik aletleri odasında kullanması, kullanım süresini aşmasına ve uyumadan önce tablet/telefon izlemesine sebep olabilir.

8. Mahremiyete Önem Verin.

Çocuğunuza özel anların, size ve çocuğunuza ait olduğunu hatırlayarak bunları sosyal medyada paylaşmayın ve çocuğunuza bu konuda örnek olun. Çocuğunuzun her anını sosyal medyada paylaştığınızda onu kötü niyetli kişilerce uygulanacak çocuk istismarına açık hâle getirdiğinizi unutmayın. Ev adresinizi, kimlik bilgilerinizi, doğum günlerinizi dolandırıcılığa karşı sosyal medyada paylaşmayın.

9. Oyunlarınız Teknolojiden Uzak Olsun.

Çocuğunuzla teknolojik alet kullanmadan oyun kurarak oynayın. Örneğin, birlikte resim yapın, blok oyuncaklarıyla yapı inşa oyunları oynayın, doğada yürüyüş yapın. Çocukken oynadığınız geleneksel çocuk oyunlarını çocuğunuza öğretin ve birlikte oynayın.



10. Teknolojik Aletleri Çocuk Bakıcısı Olarak Kullanmayın.

Çocuğunuzla geçireceğiniz vakti planlayın ve evde yapmanız gereken işleri çocuğunuza açıklayın. Günün ona ayrılan bölümünden sonra yemek, temizlik, ütü gibi işlerinizi yaparken çocuğunuzun bireysel olarak yapabileceği etkinlikler planlayın ya da ev işlerinde ona da ufak görevler vererek birlikte uyumlu şekilde çalışın. Aile bireylerinden abla, abi, teyze, kardeş, dede, nine ile birlikte vakit geçirmelerini sağlayın.



11. Teknolojik Aletlerin Amacına Uygun Kullanımında Çocuklara Model Olun.

Çocuğunuzun teknolojik cihazları doğru şekilde kullanmasını sağlamak için öncelikle siz örnek olun. Örneğin telefon veya tablet kullanırken, düzenli aralıklarla mola verin ve ekran sürenizi sınırlayın. Ailece vakit geçirdiğiniz zamanlarda telefonla meşgul olmayın. Aile yemeklerinde televizyon izlemek yerine sohbet edin. Çocuğunuzun tabletle geçireceği zaman yerine birlikte hikaye okuyun. Ayrıca, çocuğunuzun izlediği içerikleri ve kullandığı uygulamaları gözden geçirin ve onlar için güvenli ve eğitici seçenekleri araştırın.

12. Çocuğunuzun Yaşına Ve Gelişimlerine Uygun Destekleyici Programlar Seçin.

Çocuğunuzun yaşına ve ilgi alanlarına uygun olan eğitici uygulamaları veya programları seçerek gelişimini destekleyin. Örneğin okuma sevgisi kazanması için interaktif hikâye kitapları veya matematik becerilerini güçlendirmek amacıyla eğlenceli matematik oyunları tercih edin.

13. Güvenli Aile Uygulamalarını Kullanın.

Çocuğunuzun dijital güvenliğini sağlamak için güvenli aile uygulamalarını kullanın ve bu konuda ilgili bakanlıklarca hazırlanan platformları araştırın. Bu uygulamalar, çocuğunuzun internet erişimini ve ekran süresini kontrol etmenize yardımcı olabilir ve çevrimiçi tehlikelere karşı koruma sağlayabilir. Ayrıca, çocuğunuzla internet kullanımıyla ilgili açık ve dürüst iletişim kurarak onun dijital güvenlik konusunda bilinçlenmesini sağlayın.

Çocuğunuza uygun dijital uygulama/program seçerken dikkat etmeniz gereken hususlar şunlardır:

- Uygulama/ Programın amacı belli olmalıdır.
- Kullanılan dil ve anlatımın çocuğunuzun yaş seviyesine ve gelişim özelliklerine uygun olmalıdır.
- Oyun, çocuğunuza yeniden deneme şansı sunmalıdır.
- Çocuğunuzun keşif becerisini ve hayal gücünü desteklemelidir.
- Problem çözmeye özendirici olmalıdır.
- Çocuğunuzun bildikleri üzerine temellenerek basitten zora bir yapıda olmalıdır.
- Ses ve müzik içermelidir.
- Şiddet içerikli davranışlar barındırmamalıdır.
- PEGI değeri 3 olmalıdır.



Uygulamalarda bulunan PEGI değerleri nedir?

Avrupa Oyun Bilgi Sistemi olan PEGI (Pan European Game Information) oyunları yaşa ve içeriğe göre sınıflandırmaktadır.

Çocuğunuz için uygulama seçerken bilinçli kararlar vermeniz için beş farklı yaş grubu ve sekiz farklı içerik derecelendirmesi bulunmaktadır. PEGI değerleri çocuğun motor becerilerine ya da yaşına göre değil oyunun içeriğinin çocuğunuzun yaş grubunun zihinsel gelişimine etkisi olup olmayacağına yönelik olarak belirlenmiştir.

“Pegi 3“ değeri tüm yaş grupları için uygun kabul edilmektedir. Korkutacak herhangi bir ses veya görsel içermez bu sebeple okul öncesi çocuklar için uygun olduğu bilinmektedir.





EBA İLE TEKNOLOJİNİN DOĞRU KULLANIMI

Kazanımların oyunlaştırılarak sunulduğu eğlenceli etkinlikler olan etkileşimli içeriklerin bulunduğu EBA videoları ve etkinlik sayfaları ile okul öncesi çocuklara sunulan eğitici bir platformdur. Hem masaüstünde hem de cep telefonu uygulaması ile erişim sağlayabileceğiniz EBA'da çocuğunuzun yaş ve gelişimine uygun hikâyeler, çevrimiçi boyama sayfaları, oyunlar, yapboz yapma gibi içeriklere ulaşabilirsiniz.



Erken Çocukluk Eğitimi

365 Gün Oyun
Öyküler
Etkinlikler
Matematik



KAYNAKÇA

MEB Erken Çocukluk Eğitiminde Kalite ve Erişimin Arttırılması Projesi- Teknolojinin Bilinçli Kullanımı broşüründen faydalanılmıştır.

GÖRSEL KAYNAKÇA

Bu bültende kullanılan görseller <https://tr.123rf.com/> adresinden telif bedeli ödenerek kullanılmıştır.